

KVALITETSRAPPORT

Baronen, Slottet och Sunnanängs förskola
Pedagogisk omsorg i Värne

Förskola och pedagogisk omsorg
i Eksjö kommun
2018/2019

Innehållsförteckning

.....	1
1. Förskolechefens sammanfattande nulägesanalys och bedömning av hur väl verksamheten når de nationella målen samt identifierade utvecklingsområden.....	3
1.1 Vad har bidragit till en hög måluppfyllelse? Vad är förskolans styrkor?	3
..... 1.2 Vilka hinder och svårigheter har påverkat måluppfyllelsen? Vilka är förskolans svagheter och utmaningar?.....	3
1.3 Identifierade utvecklingsområden.....	3
1.4 Förskolans prioriterade mål och planerade förbättringsåtgärder läsåret 2019/2020	4
1.5 Förskolechefens reflektioner kring förskolans mål utifrån sitt pedagogiska ledarskap.....	4
2. Metodbeskrivning	5
2.1 Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsrapporten.....	5
3. Förutsättningar – statistik 20181015	6
3.1 Uppgifter kring barnantal, personal, kompetens och ekonomi:	6
3.2 Organisering av verksamheten	6
3.3 Analys av förutsättningar och resultat.....	7
3. 4 Förslag på styrda förutsättningar, inom enhetens givna budgetramar, som skulle höja kvaliteten.....	8
4. Kommungemensam uppföljning	9
4.1 Uppföljning av förskolans arbete mot de nationella målen.....	9
4.2 Undervisningen är språk- och kunskapsutvecklande.....	11
4.3 Lärmiljön är tillgänglig för alla barn och elever	13
4.4 Digitaliseringens möjligheter tas tillvara så att barn och elevers kunskapsutveckling främjas.....	14
4.5 Föräldraenkät	15
5. <i>Har din förskola ett eget utvecklingsområde?</i>.....	16

1. Förskolechefens sammanfattande nulägesanalys och bedömning av hur väl verksamheten når de nationella målen samt identifierade utvecklingsområden

1.1 Vad har bidragit till en hög måluppfyllelse? Vad är förskolans styrkor?

Verksamheterna har en bra struktur, välfungerande rutinsituationer och en tydlig ansvarsfördelning mellan personalen, vilket är en viktig förutsättning för en bra arbetsmiljö.

Pedagogerna är genuint intresserade av sitt arbete och har alltid barnet i fokus. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för utformningen av verksamheterna. Pedagogerna är lyhörda för barnens tankar och låter dem vara delaktiga i beslut som rör verksamheten. Pedagogerna reflekterar mycket kring bemötande- och förhållningssätt och hur det påverkar arbetssättet i verksamheterna. Utformningen av den pedagogiska utvecklingstiden har bidragit till hög måluppfyllelse då man möter sina arbetskamrater varje vecka för reflektion kring arbetssätt och metoder samt planering av den egna verksamheten.

All personal har under läsåret medverkat i kompetensutbildningen Läslyftet: Flera språk i barngruppen. Den har givit personalen möjlighet till ett kollegialt lärande vilket har bidragit till utveckling av verksamheternas utformning och innehåll. Personalen har läst vetenskapliga texter om barns flerspråkighet, interkulturellt förhållningssätt och undervisning för språklärande. De har sedan i sitt arbetslag eller i samverkan med annat arbetslag diskuterat och reflekterat kring texterna. Utifrån diskussionerna och texterna har de sedan planerat olika aktiviteter med barnen och därefter tillsammans utvärderat/följt upp aktiviteterna. Utbildningen har gett ökade kunskaper och ett mer medvetet förhållningssätt och arbetssätt till barn med annat modersmål.

1.2 Vilka hinder och svårigheter har påverkat måluppfyllelsen?

Vikariebemanningen upplevs av pedagogerna som ett hinder då det är många nya vikarier. Det skapar oro i barngrupperna och då kvalitet bland annat innebär ett gemensamt förhållningssätt och en gemensam metodik blir det svårt att förhålla sig, både för barn och vuxna, då det är många nya vikarier. Periodvis är det svårt att få tillgång till vikarier och det blir mycket kännbart i verksamheterna. Arbetsmiljön för pedagogerna försämras.

Vid en av förskolorna finns behov av att öka vi-känslan för att kunna utveckla det kollegiala lärandet. Att känna ökad tillit till varandra för att kunna ta emot varandras erfarenheter och kunskaper. Ett arbete kring begreppet tillit är påbörjat.

Den pedagogiska mallen i lärplattan har varit svår att dokumentera i då den är utformad i Power Point och tekniken har strulat. Det har skapat stor frustration hos personalen då det tagit mycket tid av den pedagogiska utvecklingstiden.

1.3 Identifierade utvecklingsområden

Planering och utförande av inskolning av nya barn och föräldrar på förskolan är ett utvecklingsområde. Införa hembesök, ge föräldrar större inflytande över inskolningens upplägg, uppföljningssamtal etc. Från och med hösten finns ett framarbetat material i kommunen kring inskolning som ska vara ett stöd för pedagogerna i planering och utförande av inskolning för barn och föräldrar.

Pedagogerna uppger att det varit bra med gemensam fortbildning, där all personal tagit del av samma vetenskapliga texter. De praktiserar och reflekterar tillsammans. Läslyftet har inspirerat både pedagoger och barn. Många säger sig ha fått en ändrad, mer positiv, syn på läsning och vill utveckla och fördjupa arbetet kring språk- och kommunikation.

Pedagogerna önskar utbildning kring digitalisering inom förskoleverksamheten och ökade IT-kunskaper för att kunna genomföra arbetet med digitalisering i barngrupperna.

Utbildning i lågaffektivt bemötande önskas av ett arbetslag.

Lågaffektivt bemötande är ett förhållningssätt vid problemskapande beteenden och situationer. Det innebär att man håller sin egen känslointensitet låg och utstrålar ett lugn för att undvika att tillföra mer stress till situationen.

1.4 Förskolans prioriterade mål och planerade förbättringsåtgärder läsåret 2019/2020

De prioriterade målområdena följer treårscykeln. Läsåret 19/20 läggs fokus på normer och värden och matematik.

Utvecklingsgruppen har reviderat mallen i lärplattan så att dokumentationen sker i Word, ej i Power Point. Här dokumenteras de läroplansmål pedagogerna väljer att arbeta med utifrån treårscykeln. Vi följer Skolverkets kvalitetsdjul då vi dokumenterar: Var är vi - vart ska vi- hur gick det- hur går vi vidare. Skriftlig uppföljning till rektor sker en gång per termin och återkopplas via arbetslagens pedagogiska utvecklingstid.

Läsåret 19/20 lägger vi stort fokus på läroplansmålen. Alla arbetslag har diskussioner kring varje mål i förskolans läroplan och i januari möter pedagogerna andra arbetslag för gemensamma diskussioner kring målen och dess innehåll. Detta är ett sätt att sprida det kollegiala lärandet. Att möta pedagoger som man annars inte möter och höra deras tolkning av målen och hur vi kan förverkliga dem i arbetssätt och metoder i barngrupperna.

1.5 Förskolechefens reflektioner kring förskolans mål utifrån sitt pedagogiska ledarskap.

Mitt ansvar som förskolechef är att skapa förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet vid förskolorna. Att tillsammans med pedagogerna driva och utveckla verksamheternas innehåll efter de nationella målen i förskolans läroplan.

Barnens trygghet och lärande ska vara i fokus och verksamheterna ska ha tydliga mål med uppföljning, reflektion och analys av resultat. Pedagogerna ska ha stor möjlighet att påverka och känna sig delaktiga i de beslut som rör verksamheten. Utvecklingsgruppen med representanter från varje förskola och som leds av rektorn, har som syfte att påverka och driva de områden som pedagogerna önskar och bör förbättra och utveckla.

Att strukturera och skapa goda förutsättningar för en tydlig organisation av verksamheterna prioriteras högt av mig då det efterfrågas av pedagogerna. Att hitta mötesplatser för att diskutera, planera och reflektera i vardagen. Det kollegiala lärandet är en stor kraft i verksamheterna och via olika mötesplatser för pedagogerna kan verksamheternas innehåll utvecklas och stärkas.

2. Metodbeskrivning

2.1 Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsrapporten

Vilka har medverkat?

All personal vid förskolorna Baronen, Slottet-och Sunnanäng och pedagogisk omsorg i Värne.

Vilket underlag har använts?

Personalen har använt sig av olika underlag för pedagogisk dokumentation. Via foto, film, TRAS, underlag utifrån de fem förmågorna, årshjul/kvalitetshjul, barnobservationer, dokumentation av process m.m. har verksamheten kontinuerligt följts upp under året.

Via den Pedagogiska dokumentationsmallen i lärplattan har personalen planerat och utvärderat de prioriterade målen från treårscykeln.

Personalen har arbetat med en kvalitetsrapport som underlag, innehållande rubrikerna:

- Lär miljön är tillgänglig för alla barn och elever
- Undervisningen är språk- och kunskapsutvecklande
- Digitaliseringens möjligheter tas tillvara så att barns kunskapsutveckling främjas
- Barns inflytande
- Naturvetenskap- och teknik
- Motorik
- Utvärdering av verksamhetens övriga prioriterade utvecklingsområden

Underrubrikerna har varit: Genomfört arbete – Resultat – Analys – Utvecklingsområde

Föräldraenkät genomfördes i februari. Resultat och analys redovisas under rubriken Föräldraenkät.

Hur har arbetet genomförts?

Personalen utvärderar verksamhetens innehåll varje vecka, på den pedagogiska utvecklingstiden, i sitt arbetslag.

Personalen har vid kompetensutvecklingsdag arbetat med att utvärdera sina verksamheter för läsåret 2018/2019.

Under en treårscykel följer förskolan upp de nationella målen enligt följande uppdelning.

2018–2019 Barns inflytande, Utveckling och lärande: Naturvetenskap och teknik, Motorik

2019–2020 Normer och värden, Utveckling och lärande: Matematik,

2020–2021 Förskola och hem, Utveckling och lärande: Språk och kommunikation,

3. Förutsättningar – statistik 20181015

3.1 Uppgifter kring barnantal, personal, kompetens och ekonomi:

-se statistikbilagan Kalla fakta

Uppgifterna bygger på det som är rapporterat till SCB, sektorns ekonomiska bokslut och förskolechefens uppgifter kring organisationen.

3.2 Organisering av verksamheten

Slottets förskola är organiserat i två avdelningar för de yngsta barnen, 1–3 år och två avdelningar för de äldre barnen 3–5 år.

Baronens förskola har en avdelning för de yngsta barnen 1–3 år och en för de äldre barnen 3–5 år.

Vid Sunnanängs förskola är det en avdelning för barn i ålder 1–2 år, en avdelning 3–4 år och en för 5-åringarna.

Pedagogisk omsorg tar emot barn i ålder 1–5 år.

Arbetslagen har gemensam, pedagogisk utvecklingstid varje vecka, 2 timmar. Dagordning till dessa tillfällen finns framarbetad. Varje pedagog har även enskild planeringstid och all tid är schemalagd. Den pedagogiska utvecklingstiden innehåller: uppföljning/utvärdering, verksamhetsplanering, dokumentation, reflektion, utvecklingssamtal m.m. Förskolechefen deltar vid ett antal tillfällen vid varje avdelnings pedagogiska utvecklingstid.

Analysen av den pedagogiska utvecklingstiden visar att pedagogerna upplever att de fått mer tid tillsammans med sitt arbetslag och mer tid för gemensamma reflektioner. Man är överlag mycket nöjd med PUT (pedagogisk utvecklingstid)

Utvecklingsgruppens arbete har varit att följa upp arbetet med den pedagogiska mallen i lärplattan och att arbeta med att revidera den efter övriga pedagogers önskemål och behov. Gruppen har också tagit fram en planering för hur personalen ska arbeta med att implementera förskolans läroplan 2108 i arbetslaget.

Varannan/var tredje vecka träffas förskolechef och personalrepresentant från varje avdelning i vad vi valt att kalla husmöte. Detta ger personalen tillfälle att informera varandra vad som är på gång avdelningsvis och det ger förskolechef tillfälle att bli delaktig i verksamhetsplaneringarna och är också ett forum för att delge information.

Vid APT (arbetsplatsträff) lyfts verksamhetsfrågor, arbetsmiljön, facklig information m.m. Den leds av förskolechef och dagordning finns.

Samverkan mellan de fackliga organisationerna och Eksjö kommun regleras i ett lokalt samverkansavtal. Enligt detta avtal sker den formella samverkan i samverkansgruppen. Vi träffas en gång i månaden för att diskutera/besluta organisations- och personalförändringar, ekonomi, arbetsmiljö och hälsa m.m. Under året har vi arbetat fram en plan för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Den innehåller beskrivning av lagar och regler om arbetsmiljö och faktorer som främjar en god arbetsmiljö och förebygger risker för ohälsa.

Kommunen erbjuder allmän förskola tisdag tom torsdag 08:45-13:45. Detta underlättar den pedagogiska utvecklingstiden då den är förlagd måndagar och fredagar och det är då något färre barn på förskolorna.

3.3 Analys av förutsättningar och resultat

Genom att organisera för att personal ges möjlighet att mötas skapas det kollegiala lärandet. Pedagogerna reflekterar över arbetssätt och metoder och planerar för förbättring och utveckling av sin verksamhet. Att mötas i olika forum skapar vikänsla. Hur man använder sig av orden har stor betydelse just för att skapa mer vi-känsla: jag arbetar vid xx- förskola mot jag arbetar vid xx-avdelning.

En del organisatoriska förändringar för att nyttja färre vikarier har skett under året. Vid förskolorna har vi infört dagligt morgonmöte och en avstämning kring personal- och barnsituationen sker vid detta tillfälle. Dvs kan vi hjälpas åt/ samverka mer mellan avdelningarna för att inte behöva nyttja vikarier via bemanningen?

En förbättringsåtgärd av personalens arbetsmiljö är att vi har en handlingsplan för beredskap när kollega är frånvarande på grund av sjukdom eller vård av barn.

Region Jönköpings län och Jönköping University har bedrivit en forskningsstudie med fokus på barns utomhusmiljö där Baronens förskola deltagit. Projektet har syftat till att forma en stimulerande utomhusmiljö vid förskolan som främjar hälsa, inlärning och hållbarhet. En arbetsgrupp bestående av personal från förskolan och förskolechef har deltagit i projektet som egentligen avslutades förra hösten men som pga. av allas entusiasm, från barn, föräldrar, personal, projektledare och forskare lever vidare. Extra glada är vi då vi kunnat engagera stadsträdgårdsmästare Elisabeth Jörgensen. Hon har för oss ovärderliga kunskaper kring växter, träd m.m. Vi engagerar barn, föräldrar och övrig personal genom att på förskolan synliggöra gruppens arbete och delge skriftlig information av projektets framskridande. Det finns utarbetade handlingsplaner kring hur vi kan spara regnvatten, förbättra befintlig växtlighet, utveckla barnens lek miljö m.m. Vi har en fortsatt dialog med personal från Blåsippans förskola, då även de deltagit i projektet.

Analysen visar att projektet engagerar och inspirerar många och viljan till att skapa en mycket grönare, skönare utemiljö vid Baronens förskola är stor. Vi har planterat träd och buskar tillsammans med barn och föräldrar och vi har haft ett samarbete med Nifsarpsskolan gymnasium där deras elever hjälpt till med grävarbete inför plantering.

Just nu pågår en spridning till övriga som är intresserade av att ta del av projektet såsom chefer och personal från andra kommuner i länet, politiker från den egna kommunen och för övrig personal inom förskoleverksamheterna i kommunen.

Utvecklingsgruppen har arbetat fram en plan för implementering av förskolans nya läroplan som träder ikraft juli 2019. Våren 2019 har arbetslagen diskuterat och reflekterat dess innehåll.

Pedagogerna har valt ut olika citat ur läroplanen som man lyft med sina arbetskamrater.

Områden såsom värdegrund, uppdrag, mål och riktlinjer, förskollärares ansvar i undervisningen har diskuterats. Pedagogerna har dokumenterat det de diskuterat. Till hösten fortsätter arbetslagen med att konkretisera målen i förskolans läroplan.

Vid en av förskolorna har vi på arbetsplatsträffar under våren arbetat med begreppet tillit.

Tillit: Förtroende, förtröstan, sätta sin tillit till någon.

Synonymer till tillit: förtroende, förtröstan, tillförsikt, tilltro, tro, hopp.

Motsatsord: misstro, skepsis.

Kittet i varje relation och smörjmedlet i all kommunikation är tillit. När vi känner förtroende för någon tar vi in och lyssnar men vi öppnar också upp och delar. De gånger tilliten brister kan vi känna hur vi drar oss samman och tillbaka.

Tillit kommer inte av sig själv. Den behöver byggas upp och förvaltas. Vi har vi diskuterat hur vi skapar och bevarar tillit med arbetskamraterna. Diskussionerna har bland annat handlat om: Hur kan DU börja bygga tillit redan idag? Vad kan jag göra för att du ska känna tillit för mig? Vad kan du göra för att jag ska känna tillit för dig? Vad är kränkning för varje enskild person? Vad avgör om man känner sig kränkt? Vi har gett varandra konkreta exempel från vår vardag. Det handlar om att vara ärliga mot varandra men inte brutalt uppriktiga. Tillit är en palindrom. Om man vill skapa tillit måste man också ge tillit. Man behöver släppa taget och ge ansvar.

Hitintills?

- min berättelse
- platser
- personer
- händelser

Vara intressant

Tankar framåt

- förhoppning
- ambition
- bestämt

Vara intresserad

Ovanstående är en arbetsövning vi genomfört i personalgruppen. Att våga berätta sin berättelse och sina ambitioner och förhoppningar för varandra. Att vara intressant för någon och att vara intresserad av andra.

3. 4 Förslag på styrda förutsättningar, inom enhetens givna budgetramar, som skulle höja kvaliteten

Ett område som kan behöva förstärkas är likvärdigheten inom förskoleverksamheten i kommunen.

Likvärdigheten innebär att förskolors verksamhet och innehåll kvalitativt ska vara likvärdigt i kommunens förskolor och att läroplanens alla delar följs.

Styrda förutsättningar via gemensamma direktiv och planer såsom gemensam sommaromsorg, likabehandlingsplaners utformning, tolkning av regler och riktlinjer kanske kan vara en början till en mer likvärdig förskola.

4. Kommungemensam uppföljning

4.1 Uppföljning av förskolans arbete mot de nationella målen

2018–2019 Barns inflytande, Utveckling och lärande: Naturvetenskap och teknik, Motorik

4.1.1 Naturvetenskap och teknik

Genomfört arbete Pedagogerna har fokuserat på olika mål från läroplanen kring naturvetenskap och teknik: utveckla förståelse för naturens kretslopp, enkla kemiska processer och fysiska fenomen, utveckla sitt kunnande kring material, växter och djur, konstruktions- och bygglek, olika experiment m.m. Vid en av förskolorna har man kunnat följa rivning av ett grannhus och avverkning av gamla stora träd. Barnen har i samband med detta kunnat studerat grävmaskiner, lastbilar, skotare, schaktmaskiner och motorsågar. Barnen har satt egna fröer, vattnat och skött om sin växt.

Resultat Pedagogerna kan se ett ökat engagemang från barnen när man fokuserar på något av ovanstående mål. Intresset har väckts och barnen vill veta mer. De deltar aktivt i de olika aktiviteter som pedagogerna erbjuder. Exempel på aktiviteter: skogsdagar, konstruktionslek, introducerat materialåtervinning, samlat skräp, djur- och växtlära såsom småkryp, fjärilsuppfödning, fåglar och blommor. De barn som hade förmånen att se och upptäcka alla maskiner har fått ett ökat intresse för just maskiner. De har lärt sig många nya ord, ex skotare och schaktmaskin. Pedagogerna samtalar med barnen om hur vi människor och samhället påverkar naturen. Barnen berättar för varandra om hur det lät när träden fälldes och föll i backen.

Analys Genom pedagogernas medvetna förhållning- och arbetsätt går det att se barnens ökade kunskaper och lust till att lära. Analysen visar att pedagogerna lyckats engagera barnen på ett roligt och positivt sätt. De yngre barnen behöver mer tid till reflektion och inläring över det de är med om. Kreativiteten hos barnen har flödat och de har tagit lärdom av varandra.

Utvecklingsområde Pedagogerna tänker låta naturvetenskap och teknik ta större plats i planeringen av verksamheten och de kommer att lägga större vikt vid återkoppling tillsammans med barnen. Det finns mycket kvar att utforska och de önskar ta tillvara barnens engagemang och lust att lära.

4.1.2 Motorik

Genomfört arbete Mål, enligt läroplanen, är att barnen utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande. Pedagogerna arbetar med att ge barnen rika tillfällen till detta under den vardagliga verksamheten både ute och inne, i olika aktiviteter såsom skapande, skogen, rörelselekar, utelek, av- och påklädning m.m.

Resultat Förskolornas utegårdar erbjuder en bra lekmiljö som stimulerar barnen till olika lekar och den är motorikfrämjande då det finns ytor att springa och cykla på, klätterställningar och andra utelekredskap. Via rörelselekar/gymnastik främjas barnens kroppsuppfattning. Barnen ser skogen som en naturlig lekmiljö och den ger rika tillfällen till att på ett lekfullt sätt träna sin motorik.

Analys Pedagogerna behöver utmana de barn som behöver utveckla sin grovmotorik genom att erbjuda aktiviteter som stimulerar till detta. Pedagogerna uppger att ålder och mognad är viktiga delar i denna process. Barnen ska känna sig trygga med de olika aktiviteter som pedagogerna erbjuder.

Utvecklingsområde Pedagogerna önskar vidareutveckla det arbete de påbörjat. Erbjud mer utmanande aktiviteter efter ålder och personlig mognad. Utöka rörelse och motoriska tillfällen inomhus. Satsa mer på rörelsesånger och gemensamma lekar.

4.1.3 Barns inflytande

Genomfört arbete Pedagogerna arbetar med att ge barnen tillit till sin egen förmåga och att låta barnen pröva och göra själva. Att skapa förståelse för barnens egen roll i det sociala samspelet. Barnen ges möjlighet till inflytande och delaktighet när detta är möjligt. Pedagogerna är lyhörda för barnens önskaner och ställer reflekterande frågor. Barngruppen delas ofta upp i mindre antal grupper för att varje barn ska bli mer sedd, lyssnad på och utmanad. Via litteratur som personalen läst tillsammans med alla barnen har de reflekterat och samtalat kring begreppet demokrati. Lekmiljöerna ändras efter barnens behov och intressen och pedagogerna eftersträvar att skapa en mer utforskande miljö med varierat material.

Resultat Pedagogerna upplever att barnen vågar framföra och stå för sina åsikter i allt högre utsträckning. De kommer oftare med egna förslag på aktiviteter och hur lekmiljön kan utformas. De har också blivit mer ifrågasättande till ex varför man ska göra en viss aktivitet. Barnen har börjat att förstå vad demokrati är ex rösta, räcka upp handen, öva sig i att lyssna på varandra. Barnen får vara med och önska efter sin förmåga. Genom pedagogernas arbete har det skapats trygga relationer i barngruppen och barnen är självständiga och tar egna initiativ.

Analys Det är viktigt att pedagogerna ställer reflekterande frågor till barnen och ger dem tid. I samtal, enskilt och i grupp, får barnen framföra sina funderingar, förslag och åsikter. Att som pedagog vara i dialog med barnen, så att man förstår vad de vill förmedla.

Utvecklingsområde Pedagogerna fortsätter med det medvetna arbetssätt de har kring barns inflytande. En del uppger att de behöver bli bättre på att dokumentera kring barns inflytande och lyssna av barnen, att utmana dem ännu mer.

4.2 Undervisningen är språk- och kunskapsutvecklande

Syfte:

Läslýftet i förskolan syftar till att utmana och stimulera barns språk-, läs- och skrivutveckling samt ta tillvara deras intresse för texter, bilder och skriftspråk.

Mål

Att stärka barns språkutveckling genom ett språkutvecklande arbetssätt.
Att öka den språkliga medvetenheten hos pedagogerna för att stärka och utveckla undervisningen.

Organisation

Vi har använt oss av Skolverkets utbildningsmaterial Läslýftet och projektet har pågått sedan 2017. Hösten 2018 arbetade personalen med Flera språk i barngruppen. Lärledare, befintlig personal, har vid respektive förskola lett arbetet. Personalen har läst vetenskapliga texter kring flerspråkighet, arbetssätt, förhållningssätt och undervisning. De har sedan i sitt arbetslag eller i samverkan med annat arbetslag diskuterat och reflekterat kring texterna. Utifrån diskussionerna och texterna har de sedan planerat olika aktiviteter med barnen och därefter tillsammans utvärderat/följt upp aktiviteterna.

Gemensam kompetensutveckling: **Flera språk i barngruppen**

Språk, Läs- och skrivutveckling (Läslýftet)

Modulens fyra delar:

1. Flerspråkighet och andraspråksutveckling.
2. Språkutvecklande arbetssätt.
3. Interkulturellt förhållningssätt och nyanlända barn.
4. Undervisning för språklärande.

Genomfört arbete

Personalen har under utbildningens gång utformat och förändrat läs- och lekmiljöerna på förskolan. Här redovisas en del av alla de aktiviteter personal och barn genomfört på förskolorna: på väggar satt upp alfabet på barnens modersmål, lånat 2-språkiga böcker på biblioteket, välkomstskyltar i hallen på de aktuella språken i barngruppen, kalas med mat från olika kulturer, frukostord på olika språk, QR-sagor på olika modersmål, lärt sig säga hej på olika språk etc. Dramatiserat sagor, sagokort, rimsånger, bordsteater, berättat sagor utan bok, utfört bildpromenader, utformat läshörnor, Ipadprogram om bokstäver, högläsning, flanosagor, språksamtal med föräldrar, bokstavsjakt, veckans bok etc. Barnen har lärt sig räkna på de aktuella språken i barngruppen. Via tecken som stöd kan man fånga även de allra yngsta barnen i sagan och sångens värld.

Personalen har gemensamma frågor till inskolningssamtal, när det gäller föräldrar till barn med annat modersmål. Varje förskola har arbetat fram sin språkpolicy.

Resultat

Pedagogerna uppger att de via utbildningen fått en ökad medvetenhet och ökade kunskaper kring ett språkutvecklande arbetssätt. De kan se att intresset för läsandet och skrivandet har ökat.

Barnen har blivit nyfikna på andra språk.

Förändringarna i den pedagogiska miljön har bidragit till en lugnare och mer konstruktiv lek.

Pedagogerna uppger att det nu sker en mer medveten högläsning om hur de läser och presenterar böcker för barnen.

Det dagliga reflekterandet i personalgruppen lyfts fram: hur kan vi göra läsandet meningsfullt och roligt för barnen, hur utvecklar vi våra läsmiljöer, hur utmanar vi barnens fantasi, får dem ytterligare intresserade etc.

Barnens intresse för böcker, bokstäver och skrivande har ökat. De efterfrågar mer lästunder, de siter själva och bläddrar i böcker och även berättar för varandra och samtalar om bokens innehåll.

De frågar om ords betydelse och vad det står. De pratar om bokstäverna i sitt namn. De fantiserar ofta ihop egna sagor. Många barns självkänsla har stärkts då de har agerat och berättat inför varandra. Blyga barn har vågat mer med hjälp av sång och drama.

Analys

Pedagogerna uppger att det varit bra med gemensam fortbildning, där all personal tagit del av samma vetenskapliga texter. De praktiserar och reflekterar tillsammans. Läslyftet har inspirerat både pedagoger och barn. Många säger sig ha fått en ändrad, mer positiv syn på läsning. Några önskar ännu mer tid för reflektion och fördjupning.

De allra flesta pedagoger tycker att läslyftet givit dem ökade kunskaper till ett språkutvecklande arbetssätt och ett mer medvetet förhållningssätt till barns läs- och skrivinlärning. Läslyftet har varit ett roligt och stimulerande projekt där barnens delaktighet och inflytande varit i fokus.

Ett rikt språk är det bästa verktyget för att klara av att möta världen.

Utvecklingsområden

Pedagogerna tar med sig de kunskaper och erfarenheter som projektet gett. Att ta del av andra förskolors projekt skulle stimulera till vidareutveckling.

Hur kan vi använda verktyget lärplattan på ett mer utvecklande sätt för barnen? Hur kan vi utveckla den pedagogiska dokumentationen?

Pedagogerna vill fortsätta använda flerspråkiga böcker och uppmuntra föräldrar med annat modersmål att låna dessa böcker och läsa dem för sina barn hemma.

4.3 Lärmiljön är tillgänglig för alla barn och elever

Genomfört arbete

Pedagogerna har samverkat med specialpedagogerna för att få stöd i sitt arbete med att hitta nya verktyg att möta barn i behov av stöd. Man har gjort extra anpassningar i lärmiljön såsom dagsschema, ökad vuxennärvaro och fått kompetenshöjning av vad lågaffektivt bemötande innebär.

Pedagogerna observerar vad barnen är intresserade av och förändrar i lekmiljöerna kontinuerligt. Man använder sig av aktivitetstavlor. Där presenteras varje rum med bild och visar antal barn som kan vistas där samtidigt. Barnen väljer med sin namnlapp i vilket rum man vill leka.

Man förändrar i sina läshörnor för att hålla uppe barnens intresse för läsning. Pedagogerna har uppmärksammat alla barnens modersmål genom att synliggöra via så kallad språktavla; alfabet, siffror och verser. Man har tagit stöd av biblioteket för att låna böcker på barnens modersmål och gjort dem tillgängliga för alla barn.

Pedagogerna delar upp barnen i smågrupper vid tex samlingar, lek och matsituationer och lekmaterial görs tillgängligt för barnen.

För att skapa mer lust till lek och ge barnen en ökad tillgänglighet sker det arbete med att förändra och utveckla våra utomhusmiljöer.

Resultat

Med de anpassningar som gjorts i samråd med specialpedagogerna upplever pedagogerna att barnen har utvecklat sitt samspel och ökat kommunikationen med andra barn och att de har fått en lugnare lärmiljö.

Barnen leker olika lekar i de olika miljöerna på förskolan och pedagogerna har kunnat se att lekarna blivit lugnare en tid efter att en lekmiljö förändrats. Det förekommer då mindre tillsägningar från pedagogerna till barnen. Barnen stannar lite längre i den lek de valt.

Aktivitetstavlorna ger en naturlig spridning av barngruppen och barnen har fått nya lekkamrater.

Analys

Pedagogernas kunskaper och kompetens är av allra största vikt för att stötta och hjälpa barn i deras utveckling. Att ha tillgång till specialpedagoger är en viktig del. Att reflektera och analysera förhållningssätt och bemötande tillsammans.

Pedagogerna utvecklar barnens lek och fantasiförmåga när de ändrar i miljön. Uppdelning av barngruppen i mindre grupper utvecklar barnens lek då de kan fokusera på leken och mer potential till lärande finns. Det skapar även olika lekkonstellationer mellan barnen och de leker med barn som de inte lekt med tidigare. Genom att böcker finns tillgängliga och läsmaterial finns synligt på väggar reflekterar barnen över vad de ser. De delger sina tankar och funderingar vilket ger pedagogerna möjlighet att föra ett utvecklande samtal med barnen.

Pedagogerna är lyhörda för att ändra i lärandemiljön efter barnens behov och intressen.

Utvecklingsområden

Pedagogerna önskar kompetensutveckling kring lågaffektivt bemötande.

Lågaffektivt bemötande är ett förhållningssätt vid problemskapande beteenden och situationer. Det innebär att man håller sin egen känslointensitet låg och utstrålar ett lugn för att undvika att tillföra mer stress till situationen.

4.4 Digitaliseringens möjligheter tas tillvara så att barn och elevers kunskapsutveckling främjas

Barn- och ungdomssektorn har tagit fram en digitaliseringsstrategi som baseras på nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Den innehåller tre fokusområden:

- Digital kompetens för alla i skolväsendet
- Likvärdig tillgång och användning
- Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter.

Förskolans Läroplan 2018 har reviderats efter den nationella digitaliseringsstrategin.

Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Vid varje enhet finns personal som är med i det lokala digitaliseringsrådet. Syftet med rådet är att varje förskolechefsområde ska få stöd utifrån sina behov och att förutsättningar skapas för kollegialt lärande. Att ta vara på gemensamma resurser genom att sprida kompetens och idéer till varandra. Varje förskolechefsområde får en likvärdig pedagogisk och teknisk support från central IT-pedagog.

Förskolans digitaliseringsråd är representerade av personal från förskolorna i Eksjö och leds av IT-utvecklare. Syftet är att förankra och ta vara på förskollärares och rektorers kompetens och erfarenheter i det strategiska utvecklingsarbetet.

Genomfört arbete

Pedagogerna har under året arbetat med pedagogisk dokumentation via lärplattan. Detta är ett dokument som delas med andra i arbetslaget. Det innebär att alla i realtid kan se och skriva i dokumentet.

Pedagogerna har använt sig av lärplattan för att tillsammans med barnen söka kunskap och svara på barnens frågor.

Några arbetslag har utformat eget planeringsunderlag i Lärplattan, som de använt sig av då de planerat och utvärderat varje vecka.

Exempel på det digitala arbetet på förskolorna:

- barnen har fått ta del av appar som finns tillgängliga på barngruppens lärplatta.
- lyssnat på sagor och musik via lärplattan
- använt sig av, scannat, QR-koder med sånger, ramsor och sagor.
- QR-sagor på annat modersmål, messagesagor
- visat korta filmer kopplat till det projekt som pågår i barngruppen
- digitala fotoramar i tamburen, som visar bilder tagna i verksamheten
- dokumenterat med bilder via lärplatta och kamera.
- läst temaböcker för barnen via storbild
- genom Imotion tagit foton och följt en puppas utveckling till fjärl

Resultat

Lärplattans tillgänglighet har bidragit till fler dokumentationer av pedagogerna.

Qr-sagorna har fångat de barn som har annat modersmål och vilket i sin tur uppmärksammat barngruppen på att det finns andra språk.

Man har synliggjort verksamheten med bilder, ett sätt för föräldrar att ta del av verksamhetens innehåll.

Barnen är nyfikna på de digitala verktygen och hur man kan använda dem. De reflekterar tillsammans med pedagogerna kring foton som är tagna i verksamheten och i olika situationer. När bild eller film tas kan det visas direkt för barnen, det blir en här-och-nu situation vilket kan vara enklare för barnen att förstå och vara intresserade av. Genom att titta på bilder eller filmer som tagits i efterhand, kan man även utveckla barnens förståelse och språk kring dåtid och framtid.

Analys

Lärplattan som ett pedagogiskt verktyg har varit lättillgänglig och användbar.

Det är enkelt att ta foto och skriva ut och enkelt att ta reda på diverse information, allt det barnen är nyfikna på. Pedagogerna påpekar att de yngsta barnen i våra verksamheter behöver utveckla andra förmågor och att digitaliseringen får komma i andra hand när de planerar verksamhetens innehåll för dem. I media pågår det en diskussion om barn under 2 år ska ha skärmtid. Forskare kommer till olika resultat. Viktigt att vi följer den plan för digitalisering som finns i Eksjö kommun.

Utvecklingsområden

Pedagogerna uppger att de behöver mer kunskap kring digitalisering och teknik. Behov av att lära sig lärplattans alla funktioner och vad alla barnappar innehåller.

Förenkla utformning och innehåll i den pedagogiska dokumentationen i lärplattan.

Förskolorna har i flera år haft önskemål av en lärplattform för att bland annat dokumentera och kommunicera med föräldrar om barnens lärande. En grundförutsättning är att pedagogerna har tillgång till bra verktyg för sin inre kommunikation. De verktygen kan finnas i en lärplattform.

4.5 Föräldraenkät

Enkäten till föräldrarna handlade om vilken upplevelse de har av inskolning, möjlighet att påverka verksamhetens innehåll, tillit till personalen, trygghet för barnen etc.

Svarsfrekvensen varierade något. Två förskolor hade en svarsfrekvens på 50 % och en förskola 70%.

Nedan redovisas en förskolas resultat och analys av enkätsvaren, som föräldrar fått ta del av.

Sammanställning/Analys/utvecklingsområden

Ni som inskolade ert barn under 2018 upplevde kunnig, engagerad och trevlig personal som skapade trygghet för barnet och för er föräldrar. Informationen över inskolningen var tydlig och ni upplevde att ni hade möjlighet att påverka. Någon ville ha tider för hela inskolningsperioden och någon ville veta om man kan dela på inskolningen mellan föräldrarna, om båda föräldrarna ska vara med. Vi kan bli tydligare med information och att i samråd med er föräldrar ta fram tider för hela inskolningsperioden, om så önskas.

Vid inskolning från småbarnsavdelning till avdelning för de äldre barnen saknar en del av er föräldrar information. Ni önskar få information kring rutiner i verksamheten, arbetssätt och presentation av personalen. Vi har från och med i år gjort en förändring av föräldramötet. Då

det inte varit så högt deltagande på höstens möten har vi i år förlagt mötet i maj månad. Då inbjuds även de föräldrar vars barn ska börja på förskolan till hösten, att delta. Vi informerar då om hur inskolning och överinskolning organiseras och vi kan ha en direkt dialog med er föräldrar.

På frågan om vad man skulle vilja vara med och påverka nämns maten, dagens schema, gruppindelningen. Vi har matråd några gånger per termin där vi från förskolan möter kökets personal och diskuterar kring frågor som rör maten på förskolan. Däremot kan vi inte styra över vad maten innehåller och därför hänvisar vi till kommunens kostchef. Gruppindelningarna vi gör av barnen vid olika aktiviteter under dagarna gör vi efter barnens olika förmågor och vad vi pedagoger tror blir bäst för helheten.

En del av er föräldrar önskar få veta mer om verksamhetens innehåll och då gärna via skriftlig information några gånger per termin. Man upplever att det dagliga mötet vid hämtning och lämning är ett bra tillfälle till dialog och information men kan ibland bli stressigt och då skulle ett informationsbrev förtydliga det som sker på förskolan. Pedagogerna synliggör verksamheten ute i hallarna med bilder tagna under dagen med kompletterande text och det tycker ni föräldrar är mycket bra. Vi tar till oss av era synpunkter och kommer att införa så kallat hembrev några gånger per termin som beskriver verksamhetens innehåll, vad vi gör och varför. Ni ska alltid känna er välkomna att vara med i verksamheten. Via brukarrådet har ni också möjlighet att påverka.

Det är mycket glädjande att läsa att ni känner stor tillit till pedagogerna. Alla barn ska bli sedda, hörda och bekräftade på förskolan och ni upplever att barnets behov av tröst, närhet och bekräftelse blir tillgodosedda.

5. Har din förskola ett eget utvecklingsområde?

Nedan redovisas en avdelnings egna utvecklingsområden.

Valt område/Målbeskrivning

Utveckla sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv.

Utveckla sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, redskap och material.

Utveckla sin förmåga att ta ansvar för egna handlingar och förskolans miljö.

Genomfört arbete

Vi har arbetat med kompisböckerna. Där har vi med hjälp av en kanin och igelkott presenterat olika teman, där barnen får strategier som de kan använda i det sociala samspelet.

Barnen har fått konstruera på egen hand, som vi dokumenterar och synliggör för övriga grupper. Vi har insköpt olika material och redskap för fritt skapande. Vi har vid några tillfällen även presenterat olika tekniker såsom kladdkritor, origami, schablonskapande mm.

Kompisböckerna – Säg stopp – Lyssna och kom överens – Dela med sig – Samarbeta – Sprid glädje – vänta på din tur. Kompishjärtat.

Resultat

Vi skapade ett kompisjärta, där barnen fick beskriva en bra kompis, hur vi ska vara mot varandra på förskolan. Vi presenterade böckerna vid olika tillfällen. Vi pedagoger dramatiserade olika dilemman och barnen fick tycka till. Vi tittade på korta filmsnuttar om dilemman. Kanin och Igelkott gav gruppen uppdrag efter varje bok. Barnen har varit intresserade och tagit till sig strategierna. Djuren har varit efterfrågade. Alla i gruppen har deltagit aktivt i de olika momenten och uppdragen.

Barnen har använt materialet flitigt. De har frågat efter ritningar och ibland skapat tillsammans med andra.

Barnen har tagit till sig strategierna. Vi kan se en utveckling hos alla barnen. De är mer lyhörda och tillåtande mot varandra. De har en annan förståelse för varandra. Vi har blivit en sammansvetsad grupp.

Analys

Vi hade mycket konflikter i gruppen till en början. Vi har stöttat dem i att hitta egna metoder för att lösa konflikter. Vi har haft dagliga reflektioner kring olika agerande och vi har varit tydliga från början att vi alla har ett eget ansvar och att vi inte tillåtit dåligt beteende. Materialet har varit lättillgängligt från början. Vi har varit mycket tillåtande och de har fått prova sig fram för att hitta egna lösningar.

Utvecklingsområden

Att vara tydliga i vårt ledarskap skapar förtroende och trygghet. Att fortsätta ha en bra kommunikation. och samarbete med hemmet. En ömsesidig dialog. Ge barnen positiv uppmuntran och att vara närvarande.

Susanne Lindström
Rektor
2019-09-02